

Тақырып:

*ұлттық мәдениет
балалардың сөйлеу тілін
дамытуға қалай әсер
етеді*

Ұлттық мәдениеттің балалардың сөйлеу тілін дамытуға әсері

Ұлттық мәдениет – халықтың ғасырлар бойы қалыптасқан рухани және материалдық құндылықтарының жиынтығы. Ол ұрпақтан-ұрпаққа беріліп, жас буынның тәрбиесіне, ой-санасының қалыптасуына үлкен ықпал етеді. Соның ішінде ұлттық мәдениет балалардың сөйлеу тілін дамытуда маңызды орын алады.

Ең алдымен, ұлттық мәдениет арқылы баланың сөздік қоры байиды. Балалар халықтың салт-дәстүрлері, әдет-ғұрыптары, ұлттық тағамдары, ұлттық киімдері және мерекелері туралы мәліметтерді естіп, жаңа сөздерді үйренеді. Бұл олардың тілдік қорын кеңейтіп, дұрыс сөйлеуіне көмектеседі.

Сонымен қатар, халық ауыз әдебиеті баланың тілін дамытуда ерекше рөл атқарады. Ертегілер, мақал-мәтелдер, жұмбақтар мен жаңылтпаштар балалардың дыбыстарды дұрыс айтуына, ойлау қабілетінің дамуына және есте сақтауына ықпал етеді. Әсіресе жаңылтпаштар баланың тілін жаттықтырып, анық сөйлеуге үйретеді.

Ұлттық мәдениетке мыналар жатады:

- салт-дәстүр*
- әдет-ғұрып*
- ұлттық ойындар*
- халық ауыз әдебиеті*
- ұлттық мерекелер*

Сөйлеу тілінің дамуы:

- сөздік қордың көбеюі*
- дыбыстарды дұрыс айту*
- ойды жүйелі жеткізу*
- қарым-қатынас жасау қабілеті*

Халық ауыз әдебиетінің рөлі:

- ертегілер*
- мақал-мәтелдер*
- жұмбақтар*
- жаңылтпаштар*

Бұл шығармалар баланың тілін жаттықтырып, ойлауын дамытады.

Ертегілердің әсері

Ертегілер:

- қиялды дамытады*
- жаңа сөздерді үйретеді*
- байланыстырып сөйлеуге үйретеді*

Ұлттық ойындардың маңызы

Ұлттық ойындар:

- балалардың қарым-қатынасын дамытады
- еркін сөйлеуге үйретеді
- белсенділік пен ойлау қабілетін арттырады

Мысалы: асық ойыны, алтыбақан, ақсерек-көксерек

Салт-дәстүр арқылы тіл дамыту

- тұсаукесер
- бесікке салу
- шілдеhana

Бұл дәстүрлер арқылы балалар ұлттық сөздерді үйренеді.

Қорытынды:

Ұлттық мәдениет – тіл дамытудың маңызды құралы.

Ол баланың сөздік қорын байытады.

Баланың ойлау, сөйлеу, шығармашылық қабілеттерін дамытады.

Қорытындылай келе, ұлттық мәдениет балалардың сөйлеу тілін дамытуда үлкен маңызға ие. Ол баланың сөздік қорын байытып қана қоймай, ойлау қабілетін, шығармашылығын және ұлттық құндылықтарға деген құрметін қалыптастырады.

Ұлттық ойындар мен дәстүрлі ән-жырлар да балалардың сөйлеу тілінің дамуына әсер етеді. Ойын барысында балалар бір-бірімен сөйлесіп, пікір алмасады, өз ойын еркін жеткізуге дағдыланады. Бұл олардың байланыстырып сөйлеу қабілетін дамытады.

*«Назарларыңызға
рахмет!»*